

Utbildningsnämnden

Månadsrapport september 2023

Ordförande: Hampe Klein

Förvaltningschef: Eva Wetterstrand

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Ekonomisk sammanfattning	4
3	Ekonomisk sammanfattning - Per verksamhetsområde	5
4	Strategiska nyckeltal, budget och utfall	9

I Sammanfattning

För perioden januari till september visar Utbildningsnämnden ett överskott om 5,1 mnkr jämfört med budget. Hemkommunansvaret visar ett överskott om 19,8 mnkr till följd av lägre volymer inom gymnasieverksamhet och grundskola medan egen regi visar ett underskott i perioden på 14,7 mnkr främst kopplat till grundskolan.

Helårsprognosen för 2023 innebär en ekonomi i balans för nämnden. Hemkommunansvaret prognosticeras nå ett överskott om 13 mnkr då lägre volymer inom gymnasieverksamhet och grundskola väntas även under höstterminen. Egen regi väntas nå ett sammantaget underskott om 13 mnkr för helåret. Grundskolan prognosticeras med ett underskott om 11,5 mnkr kopplat till lägre volymer av elever än förväntat, i kombination med för hög bemanning i förhållande till antal elever. Vidare väntas gymnasieskola nå ett underskott om 1,5 mnkr till följd av högre kostnader än budgeterat för introduktionsprogram, samt en högre personalkostnad förknippat med förstärkning vi frånvaro. Åtgärdsprogram för grundskolan är framtaget och genomförs under hösten.

2 Ekonomisk sammanfattning

Total nämnd

Belopp i tkr	Period jan-september			Helår 2023		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Nämndens intäkter						
Avgifter	49 028	45 839	3 189	60 875	65 375	4 500
Övriga intäkter	85 050	68 393	16 657	92 551	106 551	14 000
Summa intäkter	134 078	114 232	19 846	153 426	171 926	18 500
Nämndens kostnader						
Personalkostnader	- 496 124	- 493 339	- 2 785	- 658 145	- 661 145	-3 000
Lokalkostnader	- 94 104	- 94 163	59	- 125 882	- 125 882	0
Kapitalkostnader	- 1 756	- 1 790	34	- 2 409	- 2 409	0
Köp av verksamhet	- 419 822	- 408 545	- 11 277	- 544 343	- 559 843	-15 500
Övriga kostnader	- 135 408	- 134 652	- 756	- 179 948	- 179 948	0
Summa kostnader	- 1 147 214	- 1 132 489	- 14 725	- 1 510 726	- 1 529 226	-18 500
Nämndens nettokostnader	- 1 013 136	- 1 018 257	5 121	- 1 357 300	- 1 357 300	0

3 Ekonomisk sammanfattning - Per verksamhetsområde

3.1 Periodens utfall

Belopp i tkr	Period			Helår		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Stab ink nämnden	-11 558	-11 220	-339	-14 950	-15 750	-800
Ungdomsmottagningen	-2 051	-1 972	-78	-2 630	-2 630	0
Pedagogcentrum	-4 850	-6 168	1 318	-8 020	-8 020	0
Total gemensamma kostnader	-18 459	-19 360	901	-25 600	-26 400	-800
Förskola	-229 866	-232 745	2 879	-307 295	-304 595	2 700
Pedagogisk omsorg	-10 279	-9 662	-617	-12 710	-13 510	-800
Likvärdighetsresurs	-8 556	-7 871	-685	-10 495	-11 495	-1 000
Omsorg obekvämt arbetstid	-295	-401	106	-535	-435	100
Öppen förskola	-1 180	-1 181	1	-1 575	-1 575	0
Total förskola	-250 178	-251 861	1 683	-332 610	-331 610	1 000
Grundskola	-428 446	-434 766	6 320	-580 410	-575 110	5 300
Fritidshem	-65 099	-66 713	1 614	-89 410	-88 410	1 000
Likvärdighetsresurs	-38 739	-41 835	3 096	-59 310	-57 410	1 900
Anpassad grundskola	-20 948	-20 415	-533	-27 220	-28 220	-1 000
Fritidshem anpassad grundskola	-3 999	-3 705	-294	-4 940	-5 440	-500
Total grundskola	-557 230	-567 435	10 204	-761 290	-754 590	6 700
Gymnasieskola	-158 728	-163 775	5 047	-219 770	-215 270	4 500
Likvärdighetsresurs	-4 846	-5 373	526	-7 340	-7 340	0
Anpassad gymnasieskola	-6 579	-8 018	1 438	-10 690	-9 090	1 600
Total gymnasieskola	-170 153	-177 165	7 012	-237 800	-231 700	6 100
Totalt UBN hemkommunansvar	-996 021	-1 015 821	19 800	-1 357 300	-1 344 300	13 000
Egen regi						
FÖRSKOLA	368	259	109	0	0	0
GRUNDSKOLA	-13 579	-977	-12 602	0	-11 500	-11 500
GYMNASIUM	-2 283	-77	-2 206	0	-1 500	-1 500
MÅLTID	-1 621	-1 641	20	0	0	0
Total Egen regi	-17 115	-2 436	-14 679	0	-13 000	-13 000
Total utbildningsnämnden	-1 013 136	-1 018 257	5 122	-1 357 300	-1 357 300	0

3.2 Analys per verksamhetsområde

Nedan följer analys och kommentarer kring utfall och helårsprognos för hemkommunansvaret och egen regi. Med hemkommunansvar avses samtliga folkbokförda barn och elever i kommunen oavsett utförare.

3.2.1 Gemensamma kostnader

Under gemensamma kostnader ingår utbildningsstaben, nämnden, Pedagogcentrum samt Ungdomsmottagningen. Utfallet visar en positiv avvikelse på 0,9 mnkr för perioden, och för helåret en negativ avvikelse om 0,8 mnkr. Genomförda effektiviseringar vad gäller central administration ger resultat effekt först under starten av nästa år. Överskottet för Pedagogcentrum per september beror på ej upparbetade kostnader, vilka upparbetas under hösten.

3.2.2 Förskola

Hemkommunansvar

För perioden januari till september visar förskola ett överskott om 2,9 mnkr. Vårterminen innebar en högre andel 1-2 åringar och färre deltidsbarn vilket genererade ett underskott. För hösten ser det istället ut som att det kommer att vara cirka 40 färre barn än budgeterat för vilket istället innebär ett överskott mot budget. Därtill är föräldraavgifterna fortsatt högre än budgeterat för vilket ökar överskottet mot budget. Totalt är prognosen för förskola ett överskott om 2,7 mnkr för 2023.

Likt tidigare månader visar pedagogisk omsorg och stöd i förskola och pedagogisk omsorg ett underskott till följd av fler barn än budgeterat för inom båda poster. Totalt för 2023 väntas dessa två poster generera ett underskott om 1,8 mnkr.

Egen regi

Perioden visar ett positivt utfall och en mindre avvikelse mot budget. Antalet inskrivna barn är några fler än budgeterat men av dessa går flera deltid och antalet små barn är färre än budgeterat. Den tillfälliga förskolan Paletten vilken endast var i drift under vårterminen för hantering av garantiplatser visar ett negativt utfall på 250 tkr, vilket utgör uppstartskostnader. Förskolorna i egen regi förväntas ha en ekonomi i balans för helåret med reservation för den ovan beskrivna uppstartskostnaden.

3.2.3 Grundskola

Hemkommunansvar

Total grundskola för hemkommunansvaret visar för perioden ett överskott om 11 mnkr. Överskottet beror främst på lägre volymer inom grundskola samt lägre volymer för elevstöd.

Höstterminens elevantal inom grundskola är lägre än väntat. För hösten är det

budgeterat för 5904 elever men per september är det enbart 5785 elever (5839 inräknat TF elever) inskrivna i skolorna vilket innebär cirka 119 färre elever. Detta är direkt kopplat till lägre inflytt till följd av turbulent omvärld. Sett på helår väntas grundskolans prognos landa på runt 5 mnkr i överskott.

Fritidshem visar på ett överskott för perioden om 1,6 mnkr. detta överskott väntas minska något årets resterande månader och prognosen är uppdaterad till ett överskott om 1 mnkr.

I likvärdighetsresurs ingår dels stöd i grundskola som har ett överskott om 3,4 mnkr mot budget för perioden och därtill ingår även modersmål i grundskola som istället har ett underskott om 0,3 mnkr. Cirka 710 elever läser modersmål vårterminen 2023 jämfört med 590 elever vårterminen 2022. Ungefär samma antal som vårterminen estimeras för höstterminen avseende modersmål. Likvärdighetsresurs prognosticeras att nå ett överskott om 2,5 mnkr för året.

Total grundskola väntas nå ett sammantaget överskott om 8,2 mnkr.

Under vårterminen har i snitt 60 elever varit inskrivna i anpassad grundskola vilket är fler än budgeterat. Till hösten väntas antalet uppgå till 65 elever vilket prognosticeras ge ett underskott om 1 mnkr på helår. Samma mönster gäller för nyttjandet av fritidshem inom anpassad grundskola. Totalt väntas verksamheten nå ett underskott på helår med 0,5 mnkr.

Egen regi

Grundskolan i egen regi har under våren haft runt 100 elever färre än budgeterat. Höstterminens elevtal ser ut som en ytterligare minskning av antal elever jämfört med budgeterat, även om antalet elever i sig ökar något. Avvikelsen i volym beror dels på att färre elever flyttar in till kommunen än prognosticerat men även att närliggande fristående grundskolor med kö tar in fler elever i sina klasser än tidigare. Grundskolorna har inte hunnit minska sina personalkostnader i den takt som elever och intäkter minskat jämfört med budget.

Anpassad grundskola har sedan höstterminen utökat sin verksamhet genom uppstart av en tredje anpassad grundskola, i regi av Söraskolan. Antal elever till FBK förberedelseklasser har minskat vilket gör att kommunen för tillfället har för stor kapacitet i genom nuvarande tre skolor som driver förberedelseklasser. En reduktion av FBK-platser och -klasser genomförs under hösten.

Ytterligare ej budgeterade kostnader som tillkommit är kostnader för anpassning av måltidsproduktion efter utrymning av produktionsköket på Hackstaskolan. Måltidsstrukturer och produktion har anpassats där Tråsätterskolan har förstärkt ventilation av måltidslokaler och hyrt in ny kapacitet för kyl/frys för att tillgodose måltider på Margretelundsskolan.

Helårsprognos innebär ett underskott om 11,5 mnkr för grundskola, där modersmålsenheten står för 1 mnkr. Anpassning av organisation och bemanning fortgår under hösten för grundskola inklusive modersmål. Utöver personalkostnader finns en avvikelse vad gäller städkostnader till följd av

felaktig fakturering.

3.2.4 Gymnasieskola

Hemkommunansvar

Total gymnasieskola visar på ett överskott i perioden med 5,6 mnkr då färre elever än budgeterat för är inskrivna i gymnasieskola. På helår väntas runt 30 färre elever gå i gymnasieskola jämfört med budget. Prognosen är uppdaterad till 4,5 mnkr i överskott.

Egen regi

Österåkers gymnasium uppvisar en negativ avvikelse om 2 mnkr mot budget vilket gör att helårsprognosen hamnar på -1,5 mnkr. Avvikelsen kan härledas till IM Introduktionsprogrammen där kostnader för de mindre grupperna är högre än budgeterat, samt en ej budgeterad förstärkning av ledningsfunktion vid frånvaro. Under hösten har elevunderlaget minskat mot budgeterat till följd av minskad flyktingström samt att fler elever var behöriga till ett nationellt program. Kostnadsökningen för löner och övriga kostnader har ökat mer än programpengen för de teoretiska programmen.

3.2.5 Måltid

Egen regi

Måltidsenheten har ett utfall för de först sex månaderna i enlighet med budget. I syfte att stärka verksamheten har en ny flexibel roll som kock inrättats under perioden februari till september 2023. Med den vidtagna åtgärden ökas möjligheten att fördela personalresurserna mer optimalt ur ett kostnads- och produktionsmässigt perspektiv då den nya rollen kan rycka in där det behövs på olika ställen i verksamheten. Livsmedelspriserna ökar med i snitt 3% fr o m 9 maj fram till september. Enligt avtal har grossist möjlighet att justera priserna fyra gånger per år – februari, maj, augusti och november. Avtalet med Kommunal ger en ökad personalkostnad med 4,1%. Dessa ökningarna ligger inom ramen för prognostiserade kostnadsökningar för helår på 8%. Måltidsenheten prognostiserar en ekonomi i balans för helåret.

4 Strategiska nyckeltal, budget och utfall

Nyckeltal	Jan Budget	Utfall	Diff	Feb Budget	Utfall	Diff	Mars Budget	Utfall	Diff	April Budget	Utfall	Diff	Maj Budget	Utfall	Diff	Juni Budget	Utfall	Diff
Antal barn inom pedagogisk omsorg (hemkommun)	141	144	3	141	146	5	141	150	9	141	147	6	141	151	10	141	143	2
Antal barn inom pedagogisk omsorg, egen regi	14	14	0	14	14	0	14	14	0	14	14	0	14	14	0	14	14	0
Antal barn förskola (hemkommun)	2 852	2 804	-48	2 852	2 825	-27	2 852	2 849	-3	2 852	2 872	20	2 852	2 885	33	2 852	2 870	18
Totalt antal barn förskola och pedagogisk omsorg (hemkommun)	2 993	2 948	-45	2 993	2 971	-22	2 993	2 999	6	2 993	3 019	26	2 993	3 036	43	2 993	3 013	20
Antal barn förskola, egen regi	1 516	1 533	17	1 531	1 521	-10	543	1 535	992	1 549	1 548	-1	1 556	1 566	10	1 542	1 556	14
Antal elever i förskoleklass (hemkommun)	654	661	7	654	663	9	654	663	9	654	660	6	654	657	3	654	657	3
Antal elever grundskola åk 1-3 (hemkommun)	1 925	1 910	-15	1 925	1 918	-7	1 925	1 919	-6	1 925	1 913	-12	1 925	1 912	-13	1 925	1 904	-21

Nyckeltal	Jan Budget	Utfall	Diff	Feb Budget	Utfall	Diff	Mars Budget	Utfall	Diff	April Budget	Utfall	Diff	Maj Budget	Utfall	Diff	Juni Budget	Utfall	Diff
Antal elever grundskola åk 4-5 (hemkommun)	1 295	1 290	-5	1 295	1 288	-7	1 295	1 288	-7	1 295	1 289	-6	1 295	1 289	-6	1 295	1 286	-9
Antal elever grundskola åk 6-9 (hemkommun)	2 627	2 664	37	2 627	2 666	39	2 627	2 663	36	2 627	2 663	36	2 627	2 659	32	2 627	2 659	32
Totalt antal elever grundskola åk 1-9 (hemkommun)	5 847	5 864	17	5 847	5 872	25	5 847	5 870	23	5 847	5 865	18	5 847	5 860	13	5 847	5 849	2
Totalt antal elever grundskola åk F-9 (hemkommun)	6 501	6 525	24	6 501	6 535	34	6 501	6 533	32	6 501	6 525	24	6 501	6 517	16	6 501	6 506	5
Antal elever i förskoleklass, egen regi	507	502	-5	507	502	-5	507	505	-2	507	507	0	507	505	-2	507	506	-1
Antal elever grundskola åk 1-3, egen regi	1 497	1 464	-33	1 498	1 469	-29	1 498	1 469	-29	1 498	1 467	-31	1 498	1 466	-32	1 498	1 463	-35
Antal elever grundskola åk 4-5, egen regi	929	902	-27	929	898	-31	929	896	-33	929	901	-28	929	901	-28	929	901	-28
Antal elever grundskola åk 6-9, egen regi	1 491	1 453	-38	1 492	1 453	-39	1 492	1 449	-43	1 941	1 457	-484	1 492	1 454	-38	1 485	1 450	-35
Totalt antal elever grundskola åk 1-9, egen regi	4 424	4 321	-103	4 426	4 325	-101	4 426	4 319	-107	4 424	4 332	-92	4 426	4 326	-100	4 419	4 320	-99

Nyckeltal	Jan Budget	Utfall	Diff	Feb Budget	Utfall	Diff	Mars Budget	Utfall	Diff	April Budget	Utfall	Diff	Maj Budget	Utfall	Diff	Juni Budget	Utfall	Diff
Antal elever i fritidshem (åk F-6) (hemkommun)	3 033	3 157	124	3 033	3 121	88	3 033	3 088	55	3 033	3 050	17	3 033	3 007	-26	3 033	2 974	-59
Antal elever i fritidshem (åk F-6) egen regi	2 475	2 457	-18	2 469	2 392	-77	2 457	2 364	-93	2 444	2 359	-85	2 422	2 335	-87	2 411	2 299	-112
Antal elever gymnasium (hemkommun)	2 069	2 072	3	2 069	2 065	-4	2 069	2 066	-3	2 069	2 056	-13	2 069	2 051	-18	2 069	2 050	-19
Antal elever gymnasium, egen regi	620	619	-1	620	615	-5	620	614	-6	620	615	-5	620	614	-6	620	614	-6

Nyckeltal	Jul Budget	Utfall	Diff	Aug Budget	Utfall	Diff	Sep Budget	Utfall	Diff	Okt Budget	Utfall	Diff	Nov Budget	Utfall	Diff	Dec Budget	Utfall	Diff
Antal barn inom pedagogisk omsorg (hemkommun)	130	141	-11	130	126	-4	130	131	1									
Antal barn inom pedagogisk omsorg, egen regi	9	10	1	11	10	-1	12	8	-4									
Antal barn förskola (hemkommun)	2688	2772	-74	2 688	2 445	-243	2 688	2 652	-36									

Nyckeltal	Jul Budget	Utfall	Diff	Aug Budget	Utfall	Diff	Sep Budget	Utfall	Diff	Okt Budget	Utfall	Diff	Nov Budget	Utfall	Diff	Dec Budget	Utfall	Diff
Totalt antal barn förskola och pedagogisk omsorg (hemkommun)	2818	2913	125	2 818	2 571	-247	2 818	2 783	-35									
Antal barn förskola, egen regi	434	1 549	1 115	1 458	1 539	81	1 516	1 472	-44									
Antal elever i förskoleklass (hemkommun)				649	636	-13	649	635	-14									
Antal elever grundskola åk 1-3 (hemkommun)				2 025	1 983	-42	2 025	1 986	-39									
Antal elever grundskola åk 4-5 (hemkommun)				1 242	1 234	-8	1 242	1 235	-7									
Antal elever grundskola åk 6-9 (hemkommun)				2 637	2 617	-20	2 637	2 618	-19									
Totalt antal elever grundskola åk 1-9 (hemkommun)				5 904	5 834	-70	5 904	5 839	-65									
Totalt antal elever grundskola åk F-9 (hemkommun)				6 553	6 470	-83	6 553	6 474	-79									

Nyckeltal	Jul Budget	Utfall	Diff	Aug Budget	Utfall	Diff	Sep Budget	Utfall	Diff	Okt Budget	Utfall	Diff	Nov Budget	Utfall	Diff	Dec Budget	Utfall	Diff
Antal elever i förskoleklass, egen regi	488	481	-7	488	481	-7	488	487	-1									
Antal elever grundskola åk 1-3, egen regi	1 555	1 516	-39	1 555	1 516	-39	1 548	1 555	7									
Antal elever grundskola åk 4-5, egen regi	927	855	-72	927	855	-72	935	879	-56									
Antal elever grundskola åk 6-9, egen regi	1 519	1 462	-57	1 519	1 461	-58	1 522	1 499	-23									
Totalt antal elever grundskola åk 1-9, egen regi	4 489	4 314	-175	4 489	4 313	-176	4 493	4 420	-73									
Antal elever i fritidshem (åk F-6) (hemkommun)	3 128	2 781	-347	3 128	3 151	23	3 128	3 317	189									
Antal elever i fritidshem (åk F-6) egen regi	2 170	2 137	-33	2 583	2 576	-7	2 607	2 567	-40									
Antal elever gymnasium (hemkommun)				2 112	2 050	-62	2 112	2 047	-65									
Antal elever gymnasium, egen regi	620	609	-11	621	609	-12	621	606	-15									